

The Ethnic Rights Protection Law

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့်ဥပဒေ

တားပဲ့ခြင်း၊ ချီးမြှား ဟုခေါ်
အခွင့်အလေး ဆုံးမချော့ထိုးခံ “ အုယုတ်”

The Ethnic Rights Protection Law

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့်ဥပဒေ

တားပဲ့ခြင်း၊ ချီးမြှား ဟံ့ဇဲ
အခွေးအလား ဆုးချငှာထံ့ဝံ “အုလဗဝု”

Contents

No	Particulars	Page
1.	Chapter I Title and Definition	1
2.	Chapter II Objectives	7
3.	Chapter III Rights and Privileges of Ethnic Groups	10
4.	Chapter IV Formation of the Ministry and Appointment of the Union Minister	19
5.	Chapter V Duties and Powers of the Ministry	25
6.	Chapter VI Protection of the Rights of Ethnic Groups	37
7.	Chapter VII Prohibitions	49
8.	Chapter VIII Penalties	49
9.	Chapter IX Miscellaneous	52

မာတိကာ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁။	အခန်း(၁) အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်	၂
၂။	အခန်း(၂) ရည်ရွယ်ချက်များ	၈
၃။	အခန်း(၃) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ	၁၁
၄။	အခန်း(၄) ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးခန့်အပ်ခြင်း	၂၀
၅။	အခန်း(၅) ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ	၂၆
၆။	အခန်း(၆) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း	၃၈
၇။	အခန်း(၇) တားမြစ်ချက်များ	၅၀
၈။	အခန်း(၈) ပြစ်ဒဏ်များ	၅၀
၉။	အခန်း(၉) အထွေထွေ	၅၃

မာတံလကာ

အဇ္ဈေးလေးလီၤ	အကျိးအဂ္ဂ	စိမ်းဗွဲ
၁.	အဆဲး-(၁) အမံးန့ၤအထံးပံးဖျါဖျါဒူၤ	၃
၂.	အဆဲး-(၂) န့ၤဇီးဒူၤ(ယံးယွဲးခဲၤ)ဟံး	၉
၃.	အဆဲး-(၃) တးပျဲးခိၤ ချီမုးဟံးအခွဲးအလးနဲၤ,ဆူးဇးခွဲးဟံး	၁၂
၄.	အဆဲး-(၄) ဝူၤဂံၤထးန့ၤ, ဖျါဒူၤနဲၤ ပျဲးထိးစုး ဝူၤဂံၤ,ခးဇးဒူၤ	၂၁
၅.	အဆဲး-(၅) ဝူၤဂံၤထးန့ၤ, ဖျါဒူၤနဲၤ ပျဲးထိးစုး ဝူၤဂံၤ,ခးဇးဒူၤ	၂၇
၆.	အဆဲး-(၆) ဝူၤဂံၤထးန့ၤဇဲၤ,အလူၤဝိး(တးဝူၤ)နဲၤ စးပးခွဲးဟံး	၃၉
၇.	အဆဲး-(၇) ဟီၤဇးဒူၤဟံး	၅၁
၈.	အဆဲး-(၈) အပျဲးမ့းပဲးဒူၤဟံး	၅၁
၉.	အဆဲး-(၉) အစိးလိးအကျိးလိးဟံး	၅၄

The Ethnic Rights Protection Law

(The Pyidaungsu Hluttaw Law No.8, 2015)

(The 7th Waxing of Taboung, 1376 M.E.)

24th February, 2015

The Pyidaungsu Hluttaw hereby enacts this Law.

Chapter I

Title and Definition

1. The Law shall be called **The Ethnic Rights Protection Law**.
2. The following expressions contained in this law shall have the meanings given hereunder:
 - (a) **Ethnic Groups** means ethnic groups who have resided continuously within the Republic of the Union of Myanmar, stipulating as the original State. In this expression, naturalized citizens and associate citizens are not included;

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏
အခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေ
 (၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ဥပဒေအမှတ် ၈။)
 ၁၃၇၆ ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၇ ရက်
 (၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်)
 ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် ဤဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။

အခန်း (၁)
အမည်နှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်

- ၁။ ဤဥပဒေကို တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကာကွယ် စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေဟု ခေါ်တွင်စေရမည်။
- ၂။ ဤဥပဒေတွင်ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်များသည် ဖော်ပြ ပါအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်သက်ရောက်စေရမည် -
 - (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ပင်ရင်းနိုင်ငံအဖြစ် သတ်မှတ်၍ စဉ်ဆက်မပြတ်နေထိုင်ခဲ့ကြသော လူမျိုးများကို ဆိုသည်။ ယင်းစကားရပ်တွင် နိုင်ငံသားပြုခွင့်ရသူများ နှင့် ဧည့်နိုင်ငံသားများမပါဝင်။

တားပျောက်ရေး ချီးမြှား ဟံ့ခဲ အခွေးအလား ဆုဒုခ ငှုထံးခံ “အုယဇု”

၂၀၁၅-ကုဒု, ပျေးထိးစုလူတီး “အုယဇု”, အဇု (၈)

၁၃၇၆-ကုဒုတမိးချီးထံးယးဆံး (၇).

၂၀၁၅-ကုဒု, ဖုးဖီးဝယံးချီး ဂီးယးမှံး (၂၄)

ပျေးထိးစုလူတီးနဲးနဲး “အုယဇု” ဧ “ပုထု” ဧပဲးကး.

အဆဲး- (၁).

အဇမံးနဲး, အထံးပံး ဖီးဖျားဒု.

၁. နဲး “အုယဇု” ဧတားပျေးခိး (တံ့ယံးသး) ချီးမြှားဟံ့ခဲ, အခွေးအလားဆုဒုခ ငှုထံးခံ “အုယဇု” ဧဘဲးလဲးလဲး.

၂. နဲး “အုယဇု” ဧပိးခံပိးဟံ့နဲး, အဟိးဧဖီးဖျားခံအတး, အထံးပံးပံးလဲးလဲး.

(က) တားပျေးခိးချီးမြှားဟံ့နဲး, ပျေးထိးစု စမမဝ ပိးနဲးကုဒု ပျေးဟိးနဲးကုဒုအဖျားကး, ဇုမုးဇုနဲး, အဆး ဆးအိးအံးနဲး, လိးခံချီးမြှားဟံ့ဧ ဟိးဧ. နမိးပိးဒုကး နဲးကုဒုဆိး အဖျား ဘုးဇုခံ, ချီးဟံ့နဲးစိးလိးတားပျေးအိးဆိးဟံ့ဧပိးလဲးလဲး.

- (b) **Ministry** means the Ministry of Ethnic Affairs of the Union Government, formed under this Law;
- (c) **Union Minister** means the Union Minister for the Ministry of Ethnic Affairs assigned by the President under the Constitution with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw;
- (d) **Region or State Ministry** means the Ministry formed and assigned by the President under the Constitution with the approval of the relevant Region or State Hluttaw to perform ethnic affairs;
- (e) **Region or State Minister** means the Minister for Region or State Ministry of Ethnic Affairs assigned by the President under the Constitution with the approval of the relevant Region or State Hluttaw;

- (ခ) **ဝန်ကြီးဌာန**ဆိုသည်မှာ ဤဥပဒေအရဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနကို ဆိုသည်။
- (ဂ) **ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး**ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။
- (ဃ) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော် သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော ဝန်ကြီးဌာနကိုဆိုသည်။
- (င) **တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး** ဆိုသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးအပ်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာန၏ ဝန်ကြီးကို ဆိုသည်။

- (ခ) ဝူဂံ့ထာနု နိနု၊ နံ “အုဗဝ” အတု၊ ဖွဇဝံ၊ ပဲးထိံးစု-စု
 ဖး၊ တးပဲးခိးခိးမုဟံ လုလု ဝူဂံ့ဇအဟံးဇး.
- (ဂ) ပဲးထိံးစု ဝူဂံ့နိနု၊ ဖွဇဝံအဇးခိ “အုဗဝ” အတု၊ နးဂု
 ဝိ စမဝနဲ၊ ပဲးထိံးစုလူတိံး ဝဲမုးတုဒုဇး၊ ဖွဇဝံနု
 လူဝိပဲးတိံးဝံ၊ တးပဲးခိးခိးမုဟံ လုလု ဝူဂံ့၊ ထာနုပဲး
 ထိံးစုဝူဂံ့ဇ အဟံးဇး.
- (ဃ) တုစုဝဲလဲး၊ ဇဝံးဇး၊ ပဲးနဲဝူဂံ့ထာနု၊ နိနု ဖွဇဝံအဇး
 ခိ “အုဗဝ” အတု၊ နးဂုဝိ စမဝနဲ၊ စာဆးဇဝံ၊ တု
 စုသလဲး၊ ဇဝံးဟုနု၊ ပဲးနဲလူတိံးဝဲ၊ မုးတုဒုဇး၊ တး
 ပဲးအဇးခိ ခိးမုး၊ ယုယု (လုလု) အကိးလိးဟံးဇး၊ လူ
 ဆိးဇးဖု၊ ဖွဇဝံတု (လူဝိ) ဇဝိးခိးလုဝံ၊ ဝူဂံ့ထာနု
 ဇအဟံးဇး.
- (င) တုစုသလဲး ဇဝံးဟုနု၊ ပဲးနဲဝူဂံ့နိနု၊ ဖွဇဝံ အဇး
 ခိ “အုဗဝ” အတု၊ နးဂုဝိ စမဝနဲ၊ စာဆးဇဝံ တုစု
 သလဲး၊ ဇဝံးဟုနု ပဲးနဲလူတိံးဝဲ၊ မုးတုဒုဇး၊ ဖွဇဝံ
 လူဝိ ဂိဝံ၊ တုစုသလဲး၊ ဇဝံးဟုနု၊ ပဲးနဲတးပဲးခိးခိး
 မုဟံးယုယုဝူဂံ့၊ ထာနုဝဲ၊ ဝူဂံ့ဇ အဟံးဇး.

- (f) **Ethnic Affairs** means affairs of the development of social life including language, literature, fine art, culture, custom and religion, historical heritage, peace, and obtaining the rights of the national races in the Constitution.

Chapter II

Objectives

3. The objectives of this Law are as follows:
- (a) to obtain equal citizen's rights for all ethnic groups;
 - (b) to live eternally together with amicable relations among ethnic groups on the basic of genuine Union Spirit;
 - (c) to preserve and develop language, literature, fine art, culture, custom, national character, and historical heritage of ethnic groups;

(စ) တိုင်းရင်းသားရေးရာဆိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့်ဘာသာ၊ သမိုင်းအမွေအနှစ်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးတို့အပါအဝင် လူမှုဘဝဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစသည့် ကိစ္စရပ်များကို ဆိုသည်။

**အခန်း (၂)
ရည်ရွယ်ချက်များ**

၃။ ဤဥပဒေ၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည် -

- (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံးတန်းတူညီမျှသောနိုင်ငံသား အခွင့်အရေးများ ရရှိစေရန်၊
- (ခ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း ချစ်ကြည်ရင်းနှီးမှုဖြင့် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်အခြေခံ၍ ထာဝစဉ်အတူတကွ လက်တွဲနေထိုင်ကြစေရန်၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်း၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာနှင့် သမိုင်းအမွေအနှစ်တို့ကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်၊

(စ) တားပျဉ်းခံယူရန်အတွက်၊ တားပျဉ်းခံယူရန်အတွက်၊ လားပီ၊ စိပျား၊ အလွတ်၊ အဖိ၊ အဟိ၊ အတူ၊ အခါ၊ အမှု၊ အလီ၊ ယံ၊ ကျွန်ုပ်တို့ (ယုံကြည်ချက်) ထူးထူးနံ့ဂီဟံနံ၊ ခါးဘိုးဝံဘားတလား၊ တံ့ကီ၊ ခါးခဲ၊ ယီဒီ၊ ညံ့ဖွား၊ ဖွားစားနံ့အဖျားခါး၊ “အုလစား” ဧ၊ ပိခံအခွားအလားဘျားနံ့ဟံ့အား အတူ၊ ချိုးဟံ့ အဆိတား (ဗဝ) တုပွား၊ လှဲလှဲ၊ လိင်ဖု၊ အကျိုးလိဟံ့အား၊ ဟိအား။

အဆဲး (၂)
နှုတ်ခွဲ (ယံယွဲခွဲ) ဟံ့။

၁. နံ့အုလစားခွဲနှုတ်ခွဲ (ယံယွဲခွဲ) နံ့အား အကျိုးပိခံအတားထိုးခွဲအား။

(က) တားပျဉ်းခံယူရန်အတွက်၊ အလွတ်၊ နားကွဲအား အခွားအလားဟံ့စားတု ဘျားအလားအံ့။

(ခ) တားပျဉ်းခံယူရန်အတွက်၊ အခွားအလား၊ အယီ၊ ယီကား စဲမှိခံ ပျဉ်းထိုးစားမျိုး ဝိအဖျား ခါးအား၊ စနား အတုတု အိဟံ့အံ့အံ့၊

(ဂ) တားပျဉ်းခံယူရန်အတွက်၊ လားပီ၊ စိပျား၊ ပီထိုးထိုး၊ ဆံ့ခွား-တိအံ့၊ အလွတ်၊ အဟိ၊ အလီ၊ အတူ၊ အခါ ဟံ့နံ့၊ မလားဟံ့ထူးထူးနံ့ဂီဟံ့ အမှားမှား “လဲခနား” ဝိစိဒါးအံ့၊ တံ့ကီ၊ ခုခဲဟံ့အား ထံ့ဒီ၊ ဧငုထံ့ လားအံ့နံ့၊ တုပွားလားအံ့၊

- (d) to promote solidarity, mutual rarity and respect, and mutual assistance among ethnic groups;
- (e) to promote socioeconomic development including education, health, economy, transport and communication, so forth, of less-developed ethnic groups;
- (f) to fully obtain the rights prescribed in the Constitution by ethnic groups.

Chapter III

Rights and Privileges of Ethnic Groups

4. Ethnic group, if it is not contrary to the provisions of the existing Laws for security of the State, prevalence of law and order, community peace and tranquility and public order and morality:

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက် ဖြစ်ထွန်းစေရန်၊
- (င) တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက် သွယ်ရေးစသည်တို့ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်စေရန်၊
- (စ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို တိုင်းရင်း သားလူမျိုးများ အပြည့်အဝရရှိစေရန်။

အခန်း (၃)

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များ

၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေး၊ တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေးနှင့် ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေး၊ ပြည်သူတို့၏ ကိုယ် ကျင့်တရားအကျိုးငှာ ပြဋ္ဌာန်းထားသည့်ဥပဒေများနှင့် မဆန့် ကျင်လျှင် -

- (ဃ) တားပဲ့ဒ်းခီခါးမုးဟဲး အခဲးခဲး ဧညံးဇု စုပိးဇုဒ်း, ခဲးဇု ဆိးဒ်းဒ်းနဲး, ဖုးထိးမးဇုဒ်းဟဲး, တုးပွး, ဖုးမုးအုးလး အိး,
- (င) လူးလဲးတုးပွးဒ်းနဲးမိးမံး, တားပဲ့ဒ်းခီခါးမုးဟဲး, ပုးညး ယုး, ကုးမးယုးနဲး, ထိးထိးဒ်း, လိးဆိးဆဲးဘိးဇုဒ်း, ဟဲး ပွးပွး ခါးမုး, စံးပွးယုး (ထိးထိး) လဲးမုးလိးလးအိး,
- (စ) ဖုးစုးနံးအဇးခါး, “အုးဗုး” ဧပိးမံးအုးအုးဟဲး, တား ပဲ့ဒ်းအဇးခါးခါးမုးဟဲးနဲး အပဲ့ဒ်းအကီးဘုးဇုလးအိး,

အဆဲး (၃)

တားပဲ့ဒ်းခီ ခါးမုးဟဲး, အုးအုးဟဲး,
ဘုးဇုပးဒ်းဟဲး

၄. တားပဲ့ဒ်းခီခါးမုးဟဲးနံး, နးကုးမိးလူးကုးဒ်းတလး “အုးဗုး” မး ဇုဒ်းနဲး, ပုးနုးယိးဒိးဆးယးဒ်း, တားပဲ့ဒ်းဆိးဟဲး, မွဲးကုးတလး ပဲ့ဒ်းလးအိး, စံးပဲးတိးမံး “အုးဗုး” ဟဲးဇုကဲးဇုလးနိး,

- (a) have the right to profess freely their language, literature, fine art, culture, custom and religion;
- (b) have the right to teach and learn their language and literature if it is not contrary to the education policy of the State;
- (c) have the right to independently hold ceremonies and special days carried out by their culture and custom;
- (d) have the right of innovation to develop their literature and fine art, and right to freely do research on culture;
- (e) have the right of equality in education, health care, employment opportunity, and doing businesses;
- (f) have the right to preserve and reveal not to extinct their traditional medicine and to carry out development of it;

- (က) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးတမ်းနှင့် ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာတို့ကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ခ) မိမိတို့၏ စကား၊ စာပေတို့ကို နိုင်ငံတော်၏ ပညာရေး မူဝါဒကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ သင်ကြားခွင့်နှင့် သင်ယူခွင့်ရှိသည်။
- (ဂ) မိမိတို့၏ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းအရဆောင်ရွက်သော အခမ်းအနားများနှင့် နေ့ထူးနေ့မြတ်များကို လွတ်လပ်စွာ ကျင်းပခွင့်ရှိသည်။
- (ဃ) မိမိတို့၏ စာပေနှင့် အနုပညာတို့ကို ခေတ်မီတိုးတက်စေရန် တီထွင်ကြံဆဖော်ထုတ်ခွင့်နှင့် ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လွတ်လပ်စွာသုတေသနပြု ဖော်ထုတ်ခွင့်ရှိသည်။
- (င) ပညာသင်ကြားခွင့်၊ ဆေးကုသခွင့်၊ အလုပ်အကိုင်ရပိုင်ခွင့်နှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင် တန်းတူညီမျှသော အခွင့်အရေးများ ရပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (စ) မိမိတို့၏ ရိုးရာတိုင်းရင်းဆေးပညာများ တိမ်ကောပျောက်မှုမရှိစေရေးအတွက် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။

- (က) မပူတိလံပိ၊ စိပျာ၊ အနုပျံညာ၊ ယဲကျာ(ယံကျာ) ချ၊ ဧရဲဒိဘိဘိ၊ ဗာသာတလ၊ ထူဇုနံဂီဟံအ တာ၊ လိလိတိတိ၊ စံမိခွဲးမွဲးဇာ။
- (ခ) မပူတိလံပိစိပျာဟံဇာ၊ နာဂုဇိဇဲ ပျံညာယုမုတ ဟံဇာ၊ ဧလဲဘွံဇာဟံဇာ၊ ဇိပဲးခွဲးနံဇိဇာခွဲးမွဲးဇာ။
- (ဂ) မပူတိ ယဲကျာချ၊ ထူဇုနံဂီဟံအတာမစဲခံ ဇိခွဲးဟံ နာနုလဲနုဇာဟံဇာ၊ လိလိတိတိဇထီထာ(ကုပံ) ခွဲးမွဲးဇာ။
- (ဃ) မပူတိစိပျာနံ အနုပျံညာဟံဇာ ခံကမာလံနာအွာ ပဇာအိ၊ ချံဒဲးတံထွဲးနံ၊ ဧဖူဖီခွဲး ယဲကျာ ချအကျိ လိဟံဇာ စာဆာဇာနံ၊ လိလိတိတိ “သုတုသန” စံဧဖူဖီခွဲးမွဲးဇာ။
- (င) ပျံညာဇိဇာခွဲး၊ ထိလဲး(ထလဲ)ကုဇဲဇာခွဲး၊ အလူအ ဆိဘုဇာခွဲးနံ ထူထိချ(စံပွယံ)လူငဟံဇာ၊ အခွဲး အလံတုဘုဇာခွဲးဟံဇာ။
- (စ) မပူတိဇဲ၊ မလံဟံတံပျဲးခိထိလဲး(ထလဲ)ပျံညာ ဟံ၊ ယူယံဇျာ လုလံ ဟံအိထံဒိချ၊ ဧဖူဖီချနံ လူလဲးတုပုလိအိစံမိခွဲးမွဲးဇာ။

- (g) have the right to preserve their ancient heritages;
- (h) have the right to participate by their representatives in the legislation of the relevant Region or State and Self-administered Area if a population stipulated in the Constitution is obtained;
- (i) shall, if they are ethnic groups who are entitled to participate as representative in the legislation of the relevant Region or State and Self-Administered Area under subsection (h), allow relevant representatives of ethnic groups to mainly perform ethnic affairs in the administration of that Region or State and Self-Administered Area;
- (j) shall have the right to reveal historical process of their ethnic groups and preserve heritages in accordance with Law.

- (ဆ) မိမိတို့၏ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းကာ ကွယ် စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။
- (ဇ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်သော လူဦးရေရှိ ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဥပဒေပြုရေးတွင် မိမိတို့ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိသည်။
- (ဈ) ပုဒ်မခွဲ(ဇ)အရ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုဥပဒေပြု ရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ် ပါဝင်ခွင့်ရရှိသည့် တိုင်းရင်း သားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထိုတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည် နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကအားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသား လူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ခွင့်ပြုရမည်။
- (ည) မိမိတို့တိုင်းရင်းသားများ၏ သမိုင်းဖြစ်စဉ်များကို ထုတ် ဖော်ခွင့်နှင့် အမွေအနှစ်များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိန်း သိမ်းကာကွယ်ခွင့် ရှိရမည်။

- (ဆ) မကျဟိ၊ ယိယုတုံ၊ ကိ၊ ခါးဟဲဟဲ၊ ထံးဒီးဆုးဆုး
 ဇုး ထံးခွဲးမွဲးမး (ဆဲးဟာန) ပဲးနဲးပုးပုး အုးခုး
 ဒုးခွဲးဘုးဇုးမံး “စံးယံးစုး” အုးပုးစုးဒုးမး၊ အမး ပုးထီး
 ဟဲ ပဲးမးပိးခိး လိးအိးစုး ခွဲးမွဲးမး။
- (ဇ) ဟုးစုးနဲးအမးခိး “အုးပုးစုး” ဟုးမးတံးမံး ချိးစိးလး၊ မးနဲး
 စးဆးဇုးမံးတံးစုးသလဲး၊ (ဆဲးဟာန) ပဲးနဲးနဲးမး ပုးဟိ
 အုးခုးဒုးခွဲးဘုးဇုးမံး “စံးယံးစုး-အုးပုးစုး” စုးဒုးမး အမး
 ပုးထီးဟဲ၊ ပုးမး ပိးအိးစုးလးခွဲးမွဲးမး။
- (ဈ) ပးမးစိး(ဇ) အတး၊ စးဆးဇုးမံးတံးစုးသလဲး၊ (ဆဲး
 ဟာန) ပဲးနဲးနဲးမးပုးဟိ အုးခုး၊ ဒုးခွဲးဘုးဇုးမံး၊ စံးယံးစုး
 “အုးပုးစုး” စုးဒုးမး၊ ပုးထီးပိးခွဲးမွဲးမံး၊ တးပဲးခိး ချိးမး
 ဆဲးမး၊ နိးမိးတံးစုးသလဲး (ဆဲးဟာန) ပဲးနဲးနဲးမးပုးဟိ
 အုးခုးဒုးခွဲးဘုးဇုးမံး၊ စံးယံး စုးအုးခုးဒုးမး၊ အကျိး
 လိးတံးနဲးမး၊ နိးမိး တးပဲးခိးချိးမးဟဲ၊ အမးအခွဲးမးစုး
 မိးပိးခိးလးအိး၊ စးဆးဇုးမံး တးပဲးခိးချိးမးပုးထီးဟဲ၊
 ပိးလးခွဲးပဲးလးမး။
- (ည) မပုးဟိ တးပဲးခိးဟဲမး၊ တံးကိးဖျဲးဆဲးဟဲမး၊ ဇုးဖိး
 ခွဲးနဲးမး၊ ခုးမးဟဲမး “အုးပုးစုး” အတး၊ ထံးဒီးဆုးဆုး
 မးလးမး။

Chapter IV

Formation of the Ministry and Appointment of the Union Minister

5. The matters of projects shall completely be informed, coordinated and performed with the relevant local ethnic groups in the case of development works, major projects, businesses and extraction of natural resources will be implemented within the area of ethnic groups.
6. The President shall form the Ministry of Ethnic Affairs with the approval of the Pyidaungsu Hluttaw to emphasize the matters of the ethnic affairs.
7. The President:
 - (a) shall select a suitable person who has qualifications prescribed in subsection (a) of section 232 of the Constitution to appoint as the Union Minister for Ethnic Affairs from Hluttaw Representatives or persons who are not Hluttaw Representatives and shall submit

အခန်း (၄)

ဝန်ကြီးဌာနဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ခန့်အပ်ခြင်း

၅။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဒေသအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများ၊ စီမံကိန်းကြီးများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝ သယံဇာတ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက စီမံကိန်းအကြောင်းအရာများကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအား ပြည့်စုံတိကျ စွာ ကြိုတင်ချပြအသိပေး၍ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၆။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ကိစ္စရပ် များကို အလေးထားဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ရေးရာဝန်ကြီးဌာနကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူ ညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

၇။ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -

(က) ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ပြည်ထောင် စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်များ ထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ် သူများထဲကဖြစ်စေ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃၂၊ ပုဒ် မခွဲ(က)ပါ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ချက်နှင့် ပြည့်စုံသော

အဆဲး (၄)

ဂူဂံာထာန ဖွာဇးဒူနဲနဲ၊ ပျဲးထိးစုာဂူဂံာခးဇးဒူနဲ။

၅။ တားပျဲးခိးချိးမုာဟဲး၊ အိးဒူဟိာခိးယး(ဒူ-ခးစ)ဒူကား၊ လူး လှဲးတုာပွာဒူ၊ လူးငဟဲး၊ “စံးမးက့” လှဲး ဟဲးစဲးနဲး၊ ထိးထိး (စံးပွာယး) ဒူလူးငဟဲး၊ ဆိးဇး “သယးဇးတဲ” ဆိးလား ဆူ ဆိး ဇးဒူလူးငဟဲး၊ ဇဖူးဖိးလူးဆိးဇးနိးနဲး၊ စံးမးက့အကိးအဂူ ဟဲးဇးစးဆးဇးခဲးအိးဒူဟိာခိးမိး တားပျဲးခိးချိးမုာဟဲးဇး၊ ဇစဲး ဟာမိးဇး ပျဲးပျဲး၊ ကိးကိး၊ မိးမိးကိးကိး အယးအ မှာပဲးတားပူ ဘဲးဆဲး နဲး မျဲးတုာဒူ လားဇးနဲး လူးဆိးလားဟဲးဇး။

၆။ နားဂုတိး “သမဝဲ” နား၊ တားပျဲးခိးချိးမုာဟဲးဇး၊ ယးယးဂူဂံာထာ နဲးဇး၊ ပျဲးထိးစုာလူတိးဇး၊ မျဲးတုာဒူဇးဒး၊ ဖွာဇးပဲးလားဇး။

၇။ နားဂုတိး “သမဝဲ” နား-း

(က) ပျဲးထိးစုာချိးမုာယးယး၊ ပျဲးထိးစုာဂူဂံာအဖျဲးခးနဲး၊ လူ တိးပူထိးချိးဟဲးဒူကား၊ ဆံးဆုး၊ လူတိး ပူထိးဆဲးဟာ ခဲးဟဲးချိးဒူကားဂူဆံးဆုး၊ ဖွာဇးနဲးအဇးခိး “အုဗး” ပး မ (၂၃၂) ပးမဝဲ (က) ဇးပိးခဲး၊ “အယးအခဲး” ဇူမာ ဒူဇး၊ ပျဲး ဇကိး ခဲး၊ အွာပာဇးခဲး၊ ချိးဇး ဟဲးဇးနဲး၊ နိးမိး ချိးဇးအမံးစိးလားဂူ၊ ပျဲးထိးစုာလူတိးဗိးတိးနဲး၊ မျဲးတုာ ဒူအလားဇးလားဇး။

his name to the Pyidaungsu Hluttaw and obtain approval;

- (b) has the right to submit again a new name instead of that person to the Pyidaungsu Hluttaw if the approval of the Pyidaungsu Hluttaw is not obtained to appoint as the Union Minister;
 - (c) shall appoint a person who has already obtained the approval of the Pyidaungsu Hluttaw as the Union Minister.
8. The Union Minister shall be responsible to the President. The term of the Union Minister shall be the same as that of the President.

သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်၍ ယင်း၏အမည်
စာရင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက်
သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်
ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိပါက
ယင်းပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စု
လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီး
သည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်
တာဝန်ပေးရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရ
မည်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်
အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်း ဖြစ်
သည်။

(ခ) ပျဲးထိံးစုးတူဂံးအဖျဲးခးနး၊ လူးဝိးဂိးလးအိံး ပျဲးထိံးစုး
လူတီးဗဲးမုးတုးဒုးဘုးစုးလးနိးနး၊ နိးမိးချိးလိးစုး အမံး
စိးလးထုးဂုး၊ ပျဲးထိံးစုးလူတီးပိး ထိးနးတီးခွးမွးစး.

(ဂ) ပျဲးထိံးစုးလူတီးဗဲးမုး တုးဒုးဘုးစုးပျဲးခံး၊ ချိးစုးပျဲးထိံး
စုးတူဂံးအဖျဲးကးခးနး၊ အလူးဝိးဂိးပဲးလးစး.

၈. ပျဲးထိံးစုးတူဂံးနး၊ “သမေ” စုးတုးခိးစုးလးစး. ပျဲးထိံးစုး
ဂံးဗဲး ယးထုးအဆိးနး၊ ပုးမိးအတးနးဂုးစိး “သမေ” ယးထုး
အဆိးလူ၊ ထိးစုးစး.

Chapter V

Duties and Powers of the Ministry

9. Duties and powers of the Ministry are as follows:
 - (a) laying down policy and work plans to implement the objectives of this Law;
 - (b) protecting the fully enjoyment of the rights of ethnic groups in the provision of the Constitution and this Law;
 - (c) conducting of development and preservation of language, literature, fine art, culture, custom, and exploration and preservation of historical and ancient heritage of ethnic groups;

အခန်း (၅)
ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များ

၉။ ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်နှင့်လုပ်ပိုင်ခွင့်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည် -

- (က) ဤဥပဒေပါ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းစဉ် များချမှတ်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးများကို ဥပဒေနှင့်အညီ အပြည့် အဝရရှိခံစားနိုင်ရေးအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (ဂ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဆောင် ရွက်ခြင်း၊ သမိုင်းနှင့် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တို့ကို စူးစမ်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး အတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

အဆဲး (၅)

ဝူဂံ့ထာနုၤ ဧဲအလူဝိနဲၤလူပးခွဲးဟံး

- ၉။ ဝူဂံ့ထာနုၤဧဲအလူဝိနဲၤလူပးခွဲးဟံးနံၤ, အကိၤပိၤဝဲၤအတၢၢ်ထီၤန့ၤဧး.
- (က) နီၤမိၤ “အုၤဗၢၤ” ဧပိၤဝဲၤန့ၤဧိၤဒူၤဟံးဧ, လူဆိၤန့ၤခိၤလၢအိၤ, “မုၤဝဲၤမနုၤ” လူပးခွဲးဟံးခါၤပဲးဒူၤ.
- (ခ) ဖူၤစုၤန့ၤ “အုၤဗၢၤ” နဲၤ, နီၤမိၤ “အုၤဗၢၤ” ဧပိၤဝဲၤ တၢၢ်ပျဲးခါၤခါၤခါၤမုၤဟံးဧ, အခွဲးအလၢဟံးဧ, အုၤဗၢၤအတၢၢ်အပျဲးအကိၤ, ဘူၤန့ၤနီၤလၢခိၤဧဖုၤ, ဆုၤခၢၤထံၤဒူၤ.
- (ဂ) တၢၢ်ပျဲးခါၤခါၤခါၤမုၤဟံးဧ, လၢပိၤ, စိၤပျဲး, အနုၤပျဲးညး, ယဲၤက့ၤဒူၤနဲၤ, မလၢဟံၤ ထီၤန့ၤ နံၤဂီၤ ဟံး ဧ, ထံၤဒူၤထံၤဒူၤနဲၤ, လူလဲၤတုၤပျဲးဒူၤဖုၤ, လူဆိၤဒူၤတံၢ်ကိၤနဲၤ, ယိၤယးခါၤဟံးဧ, ဆွံၤလုၤဖုၤဖိၤဒူၤနဲၤ, ငူၤထံၤဆီၤမုၤဒူၤဖုၤ, လူဆိၤဒူၤ.

- (d) carrying out to enhance solidarity, mutual amity and respect, and mutual assistance among ethnic groups;
- (e) carrying out for all-round development in education, health, economy and transportation for the improvement of social life of the less-developed ethnic groups;
- (f) freely conducting of their language, literature, culture they cherish, custom and religion they profess without prejudice to the relations between one ethnic group and another or among ethnic groups and to other religion;
- (g) effectively protecting the rights of ethnic groups in accordance with the Law;
- (h) negotiating and settling of dispute arising from each ethnic group or among ethnic groups;

- (ဃ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (င) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနည်းပါးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ လူမှုဘဝမြင့်မားရေးအတွက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး စသည့်လုပ်ငန်းရပ်များ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (စ) တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတစ်မျိုးနှင့်တစ်မျိုး သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုး အချင်းချင်းကိုလည်းကောင်း၊ အခြားဘာသာသာသနာကို လည်းကောင်း ထိခိုက်နစ်နာမှုမရှိစေဘဲ မိမိချစ်ခင်မြတ်နိုးသည့် စကား၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ကိုးကွယ်သည့် ဘာသာသာသနာနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို လွတ်လပ်စွာ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊
- (ဆ) တိုင်းရင်းသားများ၏ အခွင့်အရေးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ထိရောက်စွာ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊
- (ဇ) တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း သို့မဟုတ် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအကြား ဖြစ်ပွားသည့် အငြင်းပွားမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် ဖြေရှင်းခြင်း၊

- (ဃ) တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးဟဲးအခဲးခဲး, မုး နးယီးကီးဒါး, ခဲးနး ဆိးခဲးဒါးနဲး, ဖုးထိးမးဒါးဟဲး, လူးလဲးဖျဲးမုးနးလိးအိး, လူးဆိးဒါး.
- (င) လူးလဲးတုးပွးဒါးနဲးပးခဲး, တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးဟဲးဒဲး, ခါးဗဝ, အဆိးတးလူးလဲးဒါးဖုး, ပုးညးယုး, စိးကဲးမုးဒါး, ထိး ထိးဒါးနဲး, လိးဆိးဆဲးဘိးဒါး, ပွးပွးဒါး ခါးမုး ထိးဖျဲးလူး လဲးတုးပွးလိးလးအိး လူးဆိးဒါး.
- (စ) တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးဟဲး, မုးအိးနဲးမုးအိး, (ဧဝံဟးနး) တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးအခဲးခဲး, ဆံးဆုး, အစိးလိးပးသး, သး သးနးဆံးဆုး, လဲးဘုးနဲး, နံးနဲးဒါး မုးလးဟးအိး, မုးဟိးခဲးမုးနိးခဲးပိး, လးပိး, ယဲးကုးဒါး, ဧဝံဘိးခဲး, ပးသး, သးသး, ထိးနဲးဂိးဟဲး လိးလိးတိးတိးလူး ဆိးဒါး.
- (ဆ) တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးဟဲးဒဲး, အခဲးအလးဧ “အုပး” အတး မုးမုးကိးကိးဆုးဒဲးဒဲး.
- (ဇ) တားပဲ့ဒါးခိးခါးမုးအခဲးခဲး, (ဧဝံဟးနး) တားပဲ့ဒါးခိးခါး မုးဟဲးအဂုး, ဖျဲးနဲး, ညးမုးဒဲးမုးမုး, စးဆးဒဲးနဲး, ဧဝံနဲး, တားပဲ့ဒါးဆဲး-ဆုးဟးဒါး, ပုးမုးအိးဒဲး.

- (i) conducting research in respect of all-round development of ethnic groups;
 - (j) revealing, preserving, protecting and carrying out for the development of language, literature, fine art, culture and custom of the minority and ethnics who are almost extinct;
 - (k) coordinating with the relevant government departments and organizations in respect of ethnic affairs in this Law;
 - (l) performing the duties related with ethnic affairs assigned by the Union Government or any law;
10. The Ministry shall from the service organization necessary for ethnic affairs with the approval of the Union Government.

(ဈ) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ သုတေသနလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ည) လူနည်းစုဖြစ်သော၊ ကွယ်ပျောက်လုနီးပါးဖြစ်နေသော တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများ၏ စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းတို့ကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဋ) ဤဥပဒေပါကိစ္စရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရဌာန၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊

(ဌ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အဖွဲ့ကဖြစ်စေ၊ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ် အရဖြစ်စေ ပေးအပ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၁၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည်လိုအပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(၅) တားပဲ့ခြံခြံမြားဟဲ၊ အဖးဖးထိလဲးမြားတုပွဲဒဲးဖု၊ အကျိးလိးဟဲ၊ ဧဝးဆးဒဲးနဲ၊ “သုတုသန” လူ့င့ဟဲ၊ လူ့ဆိးဒဲး.

(ည) ချဲးဒဲးစုထိးဒဲးခံ၊ ချဲးလုးလုးစဲးထိးဒဲးအိးခံ၊ တားပဲ့ခြံခြံ-မြားအစု စိး လံးဟဲ၊ လားပိး၊ စိးပျဲ၊ အနုပျဲ၊ ညး၊ ယဲးကျဲးဒဲးနဲ၊ မလားဟိထုးဒဲးနဲ၊ ဧဖုးဖိးဒဲးထံးဒဲးဒဲး. ငုထံးဒဲးနဲ၊ လဲးမြား လုးလဲးလားအိး၊ လူ့ဆိးဒဲး.

(ဋ) နိးမိ “အုယစု” ဧပိးခံ၊ အကျိးအလိးဟဲ၊ ဧဝးဆးဒဲးနဲ၊ ဆးဒဲးခံ၊ စုမးထုးဒဲးနဲ၊ မးအဖုးအစုဟဲ၊ တံးဂျိး-မ့လဲးဒဲးဆဲးဒဲးဒဲး စဲးဒဲး.

(ဌ) ပဲ့ထိးစု-စုမးအဖုးနဲ၊ ဆံးဆုး “အုယစု” ပုးအိးအိး ကးဆံးဆုး၊ ပဲးတိးခံ၊ တားပဲ့ခြံခြံမြား ယုယး၊ လူ့င့ အလုးဝိ (တုဝု) ဟဲ၊ လူ့ဆိးဒဲး.

၁၀. ဝုးဝုးထုးဒဲးနဲ၊ လုးခံ တားပဲ့ခြံခြံမြားဟဲ ယုလားလုးဆဲး အဖုး အစုပအိးစဲး၊ ပဲ့ထိးစု-စုမးအဖုးခံ၊ မျဲးတုဒဲးဒဲး ဖုးစု နဲ မလုးလား ဟဲ.

11. The Ministry may form, if necessary, the committee and working groups in coordination with the other relevant Union Ministries, to effectively carry out the ethnic affairs and shall assign the functions and duties if formed.
12. The Region or State Ministry shall form the service organization necessary for respective ethnic affairs under it with the approval of the relevant Region or State Government.
13. The Region or State Ministry shall draw annually allotment in the budget of the Region or State Government to implement the relevant ethnic affairs.

၁၁။ ဝန်ကြီးဌာနသည် တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စရပ်များကို ထိရောက်အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်ပါက ကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ အခြားပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဌာနများနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်ပြီး ယင်းတို့ကို ဖွဲ့စည်းပါက လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တစ်ပါတည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် ယင်း၏ လက်အောက်တွင် လိုအပ်သည့် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ အစည်းအသီးသီးကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၁၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ကိစ္စရပ်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ ရသုံးမှန်းခြေငွေစာရင်း တွင်နှစ်စဉ်ထည့်သွင်းရေးဆွဲရမည်။

- ၁၁. ဂူဝံ့ထုထုနနံးတံး ပျဲးခိးခိးမုးအမူအခဲး အကျိးလိးဟဲး၊ ပူပူအိးမုးအိးမိးခိးအိး၊ လုးနကီးမံးတံးနနံး၊ လုးငုးအဖွဲးဟဲး၊ ဆးဒုးခံးအစိးလိး ပျဲးထိးစုးဂူဝံ့ထုထုနနံး တံးပုးဘဲး ဆဲး ဇုးနနံး၊ ဖွဲးစုး ခိးပျဲး၊ နီးမိးလွံးဇုးဖွဲးဇုးနီးနနံး၊ လုးငုးလုးဝိး(တုးဂူ)ဟဲး၊ ဧချိးအိးတံး ဧမုးပဲးလဲးလဲး။
- ၁၂. တံးစုးသလဲး(ဆံးဟဲးနနံး) ပျဲးနဲးဂူဝံ့ထုထုနနံးဖိးထုထုနနံး၊ ကူး ကီးလုးမိးနနံး၊ စးဆးဒုးခံးတံးပျဲးခိးခိးမုး၊ အစုးအဖွဲး ပအိး စံးဟဲး၊ နဟဲးဇုး စးဆးဒုးခံးတံးစုးသလဲး(ဆံးဇုးနနံး) ပျဲးနဲး စုးမးဒဲး၊ မုးတုးဒုးဇုး၊ ဖွဲးစုးနနံးမလုးဆိးလဲး။
- ၁၃. တံးစုးသလဲး(ဆံးဟဲးနနံး) ပျဲးနဲးဂူဝံ့ထုထုနနံး၊ စးဆးဒုးခံး၊ တံးပျဲးခိးခိးမုး အမူအခဲးအကျိးလိးဟဲး၊ ပူပူအိး၊ မလုး ဆိးခိးဇုး၊ တံးစုးသလဲး (ဆံးဟဲးနနံး) ပျဲးနဲးစုးမးဒဲးအဖွဲးဒဲး၊ “ဝိးဆိး၊ နူးဇိး(ခုးမုးစုး) ဟဲးစိးလဲး” ဧ၊ ကူးဝံးဝံးဇုးနနံး၊ ဆးပုးပိးလဲး။

Chapter VI

Protection of the Rights of Ethnic Groups

14. Ethnic groups may submit to the relevant Region or State Government for getting protection in the case of the failure of ethnic rights.

15. The relevant Region or State Government shall, if received the submission under section (14), for giving necessary protection not to fail the right of ethnic group:
 - (a) assign duty to the relevant Region or State Minister for ethnic affairs;

 - (b) assign duty to any suitable Minister being the member of the Region or State Government if Minister cannot be assigned under sub-section (a).

အခန်း (၆)
တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏အခွင့်အရေး
ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်း

၁၄။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများသည် မိမိတို့တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့် အရေးနစ်နာဆုံးရှုံးပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ရရှိ နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည် နယ်အစိုးရအဖွဲ့ထံ တင်ပြ နိုင်သည်။

၁၅။ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ သည် ပုဒ်မ ၁၄ အရ တင်ပြချက်ကို လက်ခံရရှိသည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုမရှိစေ ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် ကာကွယ် စောင့်ရှောက်မှုပေးရန်-

(က) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တိုင်းရင်း သားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ခြင်းမရှိပါက သင့် လျော်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

အဆဲး (၆)

တားပဲ့ခြင်း၊ ချီးမြှားဟံ့ခဲ၊ အခွေးအလား ဆုဒုခ၊ ငှုထံဒုဒုဒု။

- ၁၄. တားပဲ့ခြင်း၊ ချီးမြှားဟံ့ခဲ၊ မပူဟံ့တားပဲ့ခြင်း၊ ချီးမြှားခဲ၊ အခွေးအလား ဟံ့ “ နံနံ ” ဆီဂူဂူနံ၊ ဆုဒုခ ထံဒုဒုဒုဒု၊ ဘုဒုခ ခိလားအိ၊ စာ ဆံဒုခခဲ၊ တံ့ဒုခသလဲဒု (ဆံဟံ့နံ) ပဲ့ဒုနဲစုမေးအဖွားမိခဲ၊ တံ့ ဧဖျားခိခဲ။
- ၁၅. စာဆံဒုခခဲ တံ့ဒုခသလဲဒု (ဆံဟံ့နံ) ပဲ့ဒုနဲစုမေးအဖွားနံ၊ ပမမ (၁၄) အတံ့၊ တံ့ဖျားဂုဇု၊ လေးခိဘုဒုခပံ့နံ တားပဲ့ခြင်း ချီးမြှား ဟံ့ခဲ၊ အခွေးအလား “ နံနံ ” ဆုဒုဂူဒု ဧမွ လားဟံ့အိ၊ လု ခဲ ဆု ဒု ခ ငှုထံဒုဒု ပဲကားဖုတံ့၊ -
 - (က) စာဆံဒုခခဲ တံ့ဒုခသလဲဒု (ဆံဟံ့နံ) ပဲ့ဒုနဲတားပဲ့ခြင်း ချီးမြှား အမူအခွေး ဝူဂံ့ဇု၊ လု ဝိ (တာဝူ) အိဒုနီလားခဲ။
 - (ခ) ပမမစီ (က) အတံ့ လု ဝိဂိ၊ ဧအိဒုနီခိဟံ့နံ၊ အွာ ပဒုခခဲ၊ တံ့ဒုခသလဲဒု (ဆံဟံ့နံ) ပဲ့ဒုနဲ စုမေးအဖွားဝိ ဝူဂံ့ပူအိအိကံ၊ လု ဝိ ပဲလားခဲ။

16. The Minister assigned under Section 15 shall:

- (a) scrutinize whether the failure of ethnic rights is arisen or not, in respect of the matter assigned to him;
- (b) carry out for giving protection according to the decision of the relevant Region or State Government or, in coordination as necessary with Ministries, government departments, government organizations, Self-Administered Division or Self-Administered Zone Leading Bodies in the relevant Region or State if the failure of ethnic rights is arisen, scrutinizing under sub-section (a);
- (c) submit the case to the relevant Region or State Government or to the Union Ministry of Ethnic Affairs through the relevant Region or State Government, if necessary, to get the support of other Union level

၁၆။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသောဝန်ကြီးသည် -

(က) မိမိအား တာဝန်ပေးအပ်သော ကိစ္စရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ်နာ ဆုံးရှုံးမှု ပေါ်ပေါက်ခြင်း ရှိ / မရှိ စိစစ်ရမည်။

(ခ) ပုဒ်မခွဲ (က) အရ စိစစ်သည့်အခါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုး များ၏ အခွင့်အရေး နစ်နာဆုံးရှုံးမှုပေါ်ပေါက်ကြောင်း တွေ့ရှိပါက ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု ပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့များနှင့် လိုအပ်သလိုပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) ပုဒ်မခွဲ (ခ)အရ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုအဆင့် ရှိ အခြားဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်

၁၆. ပမမ(၁၅)အတံ့ အလှူဝိဂိဒုဒါနီလင်၊ ဝုဂံနံ :-

(က) ပုဟိဒလှူဝိဂိဒင်၊ အကျိလိဒေ၊ စာဆးဒုဒါန၊ တံ့ ပျဲဒါ ချိဒုဟဟဲဒဲ၊ အခွဒုအလ၊ “နံန” ဆူဂူမုမ္မာဒေ၊ မ္မာလဒ နီဂု၊ ပုပိအိ စဲကံလင်.

(ခ) ပမမစိ (က)အတံ့၊ စဲကံလင်ဒါဒတံ့ပျဲဒါ ချိဒုဟဟဲ ဒဲအခွဒုအလ “နံန” ဆူဂူဒု၊ ပုပိဂု၊ ဒါနဆုဒု ငှထံဒု ပဲဒါအိ၊ စာဆးဒုဒါ၊ တံ့ဒုသလဲ (ဆံဟာန) ပျဲဒါ စဲဒုအဖူဒဲ၊ အဆူအဖူတံ့ဆံဆု၊ ဆးဒုဒါတံ့ဒုသလဲ (ဆံဟာန) ပျဲဒါ မ္မာဝံ ဝု ဝံ ထာနဟဲ၊ စုမးထာနဟဲ၊ စုမးအဖူ အစုဟဲ၊ ပုမး အူဒုခွဲ ခွဲ၊ ဘူဒုဒါတံ့ (ဆံဟာန) ပုမးအူဒုခွဲ ခွဲ၊ ဘူဒုဒါ၊ ဝုသ အလှူအလးအဖူဟဲဒါ၊ လှူဝံအ လာ၊ ဖိဒုဒါတံ့ပးဒါဆံ နူဒါဆံဆု လှူဆိ လင်.

(ဂ) ပမမစိ(ခ)အတံ့ လှူဆိဝံဒါဒုဒါ၊ ပျဲထိစုအဆိ မ္မာဝံ အစိလိ ဝုဝံထာန ဟဲ၊ စုမးထာနဟဲ၊ စုမး အဖူအစုဟဲ ဒဲ၊ ဖူထိဒုဘူဒုဒါဒဲ၊ လှူဒါနီ၊ ဆး ဒုဒါတံ့ဒုသလဲ (ဆံဟာန) ပျဲဒါ စုမး အဖူပိ ဆံဆု၊ ဆးဒုဒါ တံ့ဒုသလဲ (ဆံဟာန) ပျဲဒါ စုမးအဖူထိ ဆိဒါ၊ ပျဲထိစု တံ့ပျဲဒါ ချိဒုဟဟဲ အမု အခွ ဝုဝံ ထာနပိ ဆံဆု၊ တံ့ဖူလင်.

Ministries, government departments and government organizations in carrying out sub-section (b).

17. The Region or State Government shall submit the case to the Union Government if it is found that the submission under sub-section (c) of section 16 is necessary to get the support of Union level Ministries, government departments and government organizations.
18. The Ministry shall submit to the Union Government if it is found that the submission under sub-section (c) of section (16) is necessary to get the support of Union level Ministries, government departments and government organizations.
19. The Minister assigned under section (15) shall, if he is not able to protect the failure of ethnic rights in his assignment, submit completely the causes and effects to the Region or State Government.

အစိုးရအဖွဲ့မှတစ်ဆင့် ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသား လူ
မျိုးများရေးရာဝန်ကြီးဌာနသို့ လည်းကောင်း တင်ပြရမည်။

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ
၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု
အဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အ
စည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက
ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၈။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ပုဒ်မ ၁၆၊ ပုဒ်မခွဲ (ဂ) အရ တင်ပြချက်နှင့်
စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာ
နများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပံ့ပိုးမှုရရှိရန် လိုအပ်ကြောင်း
သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၉။ ပုဒ်မ ၁၅ အရ တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည် မိမိ
ဆောင်ရွက်ရသောကိစ္စတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်
အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင်ခြင်းမရှိပါက အကျိုး
အကြောင်းပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြ၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်
နယ်အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၁၇. တံတိုင်းသလဲ (ဆေးဝါး) , ပျားနဲး စားဖွား အဖွားနား, ပါမာ (၁၆)
ပါမာစီ (၈) အတား တီးဖျားခံ အခွားကား, စားဖွားနား ပျားထီး
စား အဆီးဖွားခံ, ဝှံးထားနား, စားဖွားထားနား, စားဖွားအစား အဖွား
ဟဲး, မီးခါး, ဖျားထီးဖျားဖျားနားလဲအကျိုးပျားလားနား, ပျားထီး
စား, စားဖွားအဖွားစီ, တီး ဖျား လား.

၁၈. ဝှံးထားနား ပါမာ (၁၆) ပါမာစီ (၈) အတား တီးဖျားခံအခွား
ကားစားဖွားနား, ပျားထီးစား အဆီးဖွားခံ, ဝှံးထားနား, စားဖွား
ထားနား, စားဖွားအဖွား အစားဟဲးမီးခါး, ဖျားထီးဖျားဖျားနားလဲ
အကျိုး, မှားလားနား, ပျားထီးစား, စားဖွားအဖွားစီ, တီး ဖျားလား.

၁၉. ပါမာ (၁၅) အတား အလားဝါးဝါးခါးလားခံ, ဝှံးထားနား, ပျားထီးလားထီး
လားခံ အကျိုးလိး, တားပျားခါးခါးဖျားဟဲးဖျား, အခွားအလား, ဆူး
ခါးထီးဖျား, ဖျားခါးဟား, အကျိုးအစား ပျားစီ အိး ဖျားနား,
တံတိုင်းသလဲ (ဆေးဝါး) ပျားနဲးစားဖွားအဖွားစီ, တီး ဖျားလား.

20. The Region or State Government shall submit the case to the Union Government for carrying out as necessary if it is found that the submission under section (19) is the case to be undertaken at the Union level.
 - (a) The Union Government shall assign the Union Minister to carry out as necessary in respect of the submission under section (20).
 - (b) The Union Minister shall carry out for giving protection in the case of the failure of the ethnic rights assigned under sub-section (a), in accordance with the decision of the Union Government or in cooperation and coordination with the relevant Union level Ministries, government departments and government organizations.

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၁၉ အရ တင်ပြသောကိစ္စမှာ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် ဆောင်ရွက် ပေးရမည့် ကိစ္စဖြစ် ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိပါက လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြရမည်။

၂၁။ (က) ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့သည် ပုဒ်မ ၂၀ အရ တင်ပြ ချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ လိုအပ်သလို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မခွဲ (က)အရ တာဝန်ပေး အပ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနစ် နာဆုံးရှုံးသည့်ကိစ္စတွင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးနိုင် ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ ဆုံးဖြတ်ချက် အရလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့်ရှိ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ အစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍လည်းကောင်း ဆောင်ရွက် ရမည်။

၂၀. တံ့စုသလွဲ(ဆံးဟာနာ) ပျဲးနဲးစုးမးအဖွားနံး, ပမမ (၁၉) အတံ့, တီဖျဲးခံအကျိးလိးစု ပျဲးထိးစုးအဆိးစု, လူဆိးစု ပဲးလးခဲးလုးခံ, အကျိးလိးထိးစုးစုးခံ, စဲးကီး နမ မှုမှ လာနာ, လုးခံအလး လူဆိးစုးခဲးခိးအိး, ပျဲးထိးစုး, စုးမးအဖွားဗီ, တီဖျဲးလးခဲး.

၂၁. (က) ပျဲးထိးစုး စုးမးအဖွား, နံးပမမ(၂၀)တံ့, တီဖျဲးခံ အစုး ကမ စုးဆး စုး နမ, လုးခံ အလးလူဆိးခိးအိး, ပျဲးထိးစုးစုးစုးလုးဝိးဂိးလးခဲး.

(ခ) ပျဲးထိးစုးစုးစုးနံး ပမမစီ(က)အတံ့, လုးဝိးဂိးခံ တံ့ ပျဲးခိးခိးမှုးဟဲးဖုး, အစုးအလး “ နံးနာ ” ဆုးစုးခံ, အကျိးလိးစု, ဆုးခဲးထံးစုးပဲးခိးအိး ပျဲးထိးစုး, စုးမးအဖွားခဲး, အဆုးအဖျဲးအတံ့ဆံးဆုး, ပျဲးထိးစုးအဆိးစုးနမ, စုးဆးစုးခံစုးစုးထံးနဟဲး, စုးမးထံးနဟဲး, စုးမးအဖွားအစုးဟဲးစုး ဖိးစုးနမ တံ့ပုးဘဲးလဲး, ဆုးဟဲး(ညံးနံ့), ဒုးစုး, ဆံးဆုး လူဆိးစုး လးခဲး.

Chapter VII

Prohibitions

22. No one shall prohibit the rights and privileges of the ethnic groups without credible reasons.
23. No one shall misuse the provisions of this Law for political purposes.
24. No one shall behave any act which is intended or is likely to promote feelings of hatred, enmity, and discord among the ethnic groups.

Chapter VIII

Penalties

25. Whoever violates the prohibition in section (22) shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term not exceeding one year or with a fine not exceeding one hundred thousand kyats or with both.

**အခန်း (၇)
တားမြစ်ချက်များ**

၂၂။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးနှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ခိုင်လုံသောအကြောင်းပြချက်မရှိဘဲ ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း မပြုရ။

၂၃။ မည်သူမျှ ဤဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို နိုင်ငံရေးကိစ္စအလို့ငှာ အလွဲ သုံးစားမပြုလုပ်ရ။

၂၄။ မည်သူမျှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအချင်းချင်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မူခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်း တစ်မျိုးမျိုးကိုဖြစ်ပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်သော သို့မဟုတ် ပေါ်ပေါက်လာရန်အကြောင်းရှိသော အပြုအမူများကို မပြုလုပ်ရ။

**အခန်း (၈)
ပြစ်ဒဏ်များ**

၂၅။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၂ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ်လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အဆဲး (၇)

ဟီုးဒုးဟဲး

- ၂၂. အအံးနဲးနဲးပာ် “အုယုး” ဧပိဝံး တးပဲးဒီးခိးမုဟဲးဒဲး, အခွဲး အလဲးနဲးတုးဒုး ပးဒုးဟဲးဒဲး, ခးမံးခဲးအကျိး ဧမ္မာ်ဟဲးပဲးဒဲး, ဧဟီုး ဒုးလဲးလဲး.
- ၂၃. အအံးနဲးနဲးပာ်, နဲး “အုယုး” ဧ ပိဝံး, “ပုယုးဒဲး” ဟဲးဒဲး နဲးဂဲးယုး အကျိးအလိးဟဲးဒဲး, အလဲးဒုးဆိးဒုးဒုးလဲးလဲး.
- ၂၄. အအံးနဲးနဲးပာ်, တးပဲးဒီးခိးမုဟဲးဒဲး အခွဲးဒုး, မုးဆဲးဒုးဒုး, ဆုး ထဲးဒုး, မုးတိးကိးကးဒုး, မုးအိးအိးထိးပဲးဒုးဒုး, နဲးဒုး နဲး(ယံးယဲးနဲး- ဧဝံးဟဲးနဲး) ပုးပိးလိးဒဲးအကျိးမုးဝံး, အဆွဲး ဆဲးဟဲး ဒဲးလဲးလဲး.

အဆဲး (၈)

အပဲးဒုးဟဲး

- ၂၅. အအံးပာ်ဆဲးဆဲး ပာ်မ (၂၂) ဧပိဝံး ဟီုးဒုးခဲးအခွဲးဟဲး ဒဲး, ပုးစံး, ဆွဲးဂိး ဧဝံး, အပဲး ထိးဒိး ယး စံးယးဒီးလဲးနဲး, နိးမိးခိးဒဲး ကုးအိးထဲးပိးဟဲးဝံး, ထိးဒုး ဆဲးဆုး, ဟဲး “သုးအိး” ထဲးပိး ဟဲးဝံး, ဟဲးဒုးဆဲးဆုး, ဒုးမုးဒိးဆဲးဆုး, အပဲးလဲးဒဲး.

26. Whoever violates the prohibition in section (23) shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term not exceeding one year or with a fine not exceeding one hundred thousand kyats or with both.
27. Whoever violates the prohibition in section (24) shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term not exceeding two years or with a fine not exceeding two hundred thousand kyats or with both.

Chapter IX

Miscellaneous

28. The Union Minister shall submit occasionally the situation of ethnic affairs, important for the State or for the People, in the Pyidaungsu Hluttaw assembly, the Pyithu Hluttaw assembly or the Amyotha Hluttaw assembly.

၂၆။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၃ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို တစ်နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်တစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

၂၇။ မည်သူမဆို ပုဒ်မ ၂၄ ပါ တားမြစ်ချက်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ကြောင်း ပြစ်မှုထင်ရှားစီရင်ခြင်းခံရလျှင် ထိုသူကို နှစ်နှစ်ထက် မပိုသော ထောင်ဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ကျပ်နှစ်သိန်းထက်မပိုသော ငွေဒဏ်ဖြစ်စေ၊ ဒဏ်နှစ်ရပ် လုံးဖြစ်စေ ချမှတ်ရမည်။

အခန်း (၉)

အထွေထွေ

၂၈။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော် သို့မဟုတ် အမျိုးသားလွှတ်တော်အစည်းအဝေးတွင်ဖြစ်စေ နိုင်ငံတော် သို့မဟုတ် အများပြည်သူတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် အရေးကြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများဆိုင်ရာအခြေအနေကို အခါအားလျော်စွာ တင်ပြရမည်။

29. The Union Minister may delegate the duties and powers prescribed in section (9) to the relevant Region or State Minister, if necessary, for implementation.
30. The Ministry shall carry out the office work and incur the expenses of the committee and working groups formed under this Law.
31. Offences in this Law shall be deemed as cognizable offences.
32. The Region or State Government shall assign the relevant Minister for Region or State Ministry of Ethnic Affairs to carry out any ethnic affair in this Law. In Regions or States where there is no Minister for ethnic affairs, let the Minister assigned by the Chief Minister of the relevant Region or State carry out.
33. The prior approval of the Ministry shall be obtained in prosecuting under any offence in this Law.

၂၉။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးသည် ပုဒ်မ ၉ပါ တာဝန်နှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့် များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအား တာဝန်ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းပြုနိုင်သည်။

၃၀။ ဝန်ကြီးဌာနသည် ဤဥပဒေအရ ဖွဲ့စည်းသောကော်မတီနှင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့များ၏ ရုံးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးရမည် ဖြစ်ပြီး ကုန်ကျစရိတ်များကိုလည်း ကျခံရမည်။

၃၁။ ဤဥပဒေပါပြစ်မှုများကို ရဲအရေးယူပိုင်ခွင့်ရှိသော ပြစ်မှုများ အဖြစ် သတ်မှတ်သည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် ဤဥပဒေ ပါ တိုင်းရင်းသားရေးရာကိစ္စတစ်ရပ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်ရန် မိမိ တို့အစိုးရအဖွဲ့၏ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေး ရာဝန် ကြီးအား တာဝန်ပေးအပ်ဆောင်ရွက်စေရမည်။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးမရှိသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည် နယ်များတွင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည် နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က တာဝန်ပေးအပ်သည့် ဝန်ကြီးအား ဆောင် ရွက်စေရမည်။

၃၃။ ဤဥပဒေပါ ပြစ်မှုတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် တရားစွဲဆိုရာတွင် ဝန်ကြီး ဌာန၏ ကြိုတင်ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရမည်။

- ၂၉. ပျဲးထိးစုး ဝုးဂံးနံး, ပးမ(၉) ဧပိဝံ, အလူဝိဂံးနး လူပး ခွဲး ဟဲး, ဧဖူဖီ လူဆိးဒူး, လူနး တံးဝုးသလဲး (ဧဆံးဟး နး) ပျဲးနဲးဝုးဂံးလူဆိး ဒွဲးအးဖ် ဖ် မွဲးနး, အလူဝိ ဂိဝိဧး.
- ၃၀. ဝုးဂံးထးနးနံး, နီမိ “ အုယစုး ” အတးဖူဖူဝံကိးမံတံးနး, လူပး အဖူ လူလူ ငးဟဲး, ဖ်မိပဲးလးဧထိးဒူးနး ပူအိးဝံလးစး စိးဟဲးဧဝိ, အပူစုးလးဧ.
- ၃၁. နဲး “ အုယစုး ” ဧပိဝံပျဲးမိဒူးဟဲး, (ပလံ) ယဲး, နး မိးခွဲးမွဲးဝံ, ပျဲးမူဟဲး, ဧမူကး.
- ၃၂. တံးဝုးသလဲး (ဧဆံးဟးနး) ပျဲးနဲးစုးမးအဖူနံး, “ အုယစုး ” ဧ ပိဝံ, တးပျဲးခိးခိးမူ ဟဲး အမူ အခွဲး, အကျိးလိးပအိးအိးကး, လူဆိးဧဖူ, ပူဟံးစုးမး အဖူဧ ပိဝံ, တးပျဲးခိး ခိးမူ အမူ အခွဲး ဝုးဂံး အလူဝိဂံးနးလူဆိးဧလး, တးပျဲးခိး ခိး မူ အမူ အခွဲး ဝုးဂံး ဧမူဟးနး, တံးဝုးသလဲး (ဧဆံးဟးနး) ပျဲး နဲး “ ဝုးဂံးခး ” နး, လူဝိ ဂိဝံ ဝုးဂံး, လူဆိးဧလး.
- ၃၃. နဲး “ အုယစုး ” ဧပိဝံ, ပျဲးမူ ပအိးကး, တလး စွဲးဝံနး, ဝုးဂံးထးနး မိဧ , ဖ်မိခွဲး ပဲးဒူး အယး လး ဧလး.

34. In implementing the provisions of this Law:
- (a) the Ministry may, with the approval of the Union Government, issue rules, regulations and by-laws;
 - (b) the Ministry may issue notifications, orders, directives and procedures;
 - (c) the Region or State Government may issue notifications, orders, directives. and procedures;
 - (d) the Region or State Ministry may, with the approval of the' relevant Region or State Government, issue notifications, orders, directives and procedures.

၃၄။ ဤဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် -

- (က) ဝန်ကြီးဌာနသည် နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းနှင့် စည်းကမ်းများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ခ) ဝန်ကြီးဌာနသည် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့သည် အမိန့် ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနသည် သက်ဆိုင် ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အမိန့်ကြော်ငြာစာ၊ အမိန့်၊ ညွှန်ကြားချက်နှင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ထုတ်ပြန်နိုင်သည်။

၃၄. နံ “အုလစု” ဧပိဝံ “ပုထုဒဲ” ဟဲဒ, ဖျေဖီလူဆိဒုဒဲဒဲ :-

(က) ဝုဂံထုထုနုနံ, နံ “အုလစု” “စံမံနုနု, စံကု” ဟဲဒ ပျဲးထိဒဲ, စုးမံ, အဖျေဒဲ, မျုး တုဒဲဒဲဒဲဒဲ ဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲ.

(ခ) ဝုဂံထုထုနု နံ, “အမံ” ကျဲးညးစိ, မဲးစိ” - (ညးကျဲး-
နု) ဖျေဖျေတိဝံ, လူနု, ဆိနု ဟဲဒ အဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲ.

(ဂ) တုဒဲဒဲဒဲ (ဒဲးဟဲဒ) ပျဲးနဲးစုးမံ, အဖျေနု, “အမံ
” ကျဲးညးစိ, မဲးစိ” (ညးကျဲး) ဖျေဖျေတိဝံ, လူနုဆိ
နုဟဲဒ, အ ဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲ.

(ဃ) တုဒဲဒဲဒဲ (ဒဲးဟဲဒ) ပျဲးနဲးဝုဂံထုထုနု နံ, စုးဆဲး
ဒဲဒဲ တုဒဲ ဒဲဒဲ (ဒဲးဟဲဒ) ပျဲးနဲး, စုးမံ, အဖျေ,
မိဒဲ, မျုးတုဒဲဒဲဒဲ “အမံ” ကျဲးညးစိ “မဲးစိ” (ညး
ကျဲးနု) ဖျေဖျေတိဝံ လူနု, ဆိနု, ဟဲဒ ဒဲဒဲဒဲဒဲဒဲ.

I hereby sign under the Constitution of the
Republic of the Union of Myanmar.

Sd. Thein Sein

President

The Republic of the Union of Myanmar

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
အရ ကျွန်ုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးသည်။

(ပုံ) သိန်းစိန်
နိုင်ငံတော်သမ္မတ
ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ပျဲးထိံးစုးသမေ၊ ဝါနးဂုးမီး၊ ဖွဲးစုးနံးအဇးခါး “အုယး” အတး
ကွဲးလဲးမုး ကဆီးစုးဇး.

(ပုး) သုးစုး
နးဂုးမီး, “သမေ”
ပျဲးထိံးစုး “သမေ” ဝါနးဂုးမီး